

Սյունյաց Երկիր

www.syuniacyerkir.am

Սամվել Շահրամանյանը՝ Արցախի Հանրապետության Նախագահ

Սեպտեմբերի 10-ին Արցախի
Հանրապետության Ազգային ժողովում
իրավիքներ է հատուկ նիստ՝ նվիրված
ԱՀ Նորընտիր Նախագահ Սամվել
Շահրամանյանի պաշտոնամուտի
արարողությանը:
Նիստին մասնակցում էր 30 պատգամավոր:

Նորընտիր Նախագահը երդվել է
Սահմանադրությամբ և 17-րդ դարի
Ավետարանի վրա: Հնչել է Արցախի
Հանրապետության պետական օրհներգը:
Այնուհետև օրհնաքի խոսք է ասել Տեր
Մինաս քահանա Մովսիսյանը:
Սամվել Շահրամանյանին խորհրդարանի

անունից շնորհավորել է ԱԺ փոխնախագահի
պաշտոնակատար Գագիկ Բաղդուկյանը:
Ներկա էին Արցախի Հանրապետության
երեք նախագահներ Արկադի Դուկասյանը,
Բակո Սահակյանը, Արայիկ Հարությունյանը,
գործադիր իշխանության ներկայացուցիչներ:

Մեկ տարի առաջ՝ այս օրերին, ծանր մարտեր էին ընթանում Սյունիքի հյուսիսային և հարավարևելյան սահմանի երկայնքով

2022 թ. սեպտեմբերի 13-ին՝ ժամը 00:05-
ից, Ադրբեջանը Հայաստանի Հանրա-
պետության ինքնիշխան տարածքի դեմ
ագրեսիա է ձեռնարկել արևելյան սահմանի
ամբողջ երկարությամբ:
Թշնամու ՇՈՒ ստորաբաժանումները հրե-
տանային միջոցներից, խոշոր տրամաչա-
փի հրաձգային զինատեսակներից սկսել են
ինտենսիվ կրակ վարել Գորիսի, Կապանի,
Սոթքի, Ջերմուկի, Արտանիշի և Իշխանասա-
րի ուղղությամբ՝ կիրառելով նաև ԱԹՍ-ներ,
որոշ ուղղություններով ձեռնարկել դիրքային
առաջխաղացման գործողություններ:
Ադրբեջանի զինված ուժերը, կոպտո-
րեն խախտելով 1949 թ. ժևևի կոնվենցիայի
պահանջները, կիրառելով ականանետային-
հրթիռահրետանային միջոցներ, անօդաչու
թռչող սարքեր, կանխամտածված և նպատա-
կառողված հարձակման թիրախ էին դարձրել
խորը թիկունքում գտնվող քաղաքացիական
օբյեկտները և ռազմական գործողություննե-
րին անմիջականորեն չմասնակցող քաղա-
քացիական բնակչությանը: Մասնավորապես՝
հարձակման օբյեկտ են դարձել Սյունիքի և
Գեղարքունիքի մարզերի բնակավայրերը, Կա-
պան-Ճակատեն ավտոճանապարհը:
Ռազմական գործողությունների սկզբից՝
հակառակորդի դեմ վարելով դիրքային մար-

տեր, ՀՀ ՇՈՒ ստորաբաժանումները հետ էին
մղում հակառակորդի գերակշռող ուժերի հար-
ձակումները:
Այդուհանդերձ հայկական կողմը կորցրեց
տասնյակ հեկտարներով տարածք, ինչպես
նաև բազմաթիվ բնակավայրերում ունեցած
բնակիչների ու ենթակառուցվածքների ավե-
րածություններ:
Կորցրել ենք նաև որոշ մարտական դիր-
քեր, որն էլ հիմք է հանդիսացել, որ հակառա-
կորդը կարողանա իր հարյուրավոր ու ավելի
մեծ բանակությամբ ստորաբաժանումներով
ենթադրադրվել մեր պաշտպանության խորքը:
Որոշ ուղղություններում՝ մեր ստորա-
բաժանումների ակտիվ գործողությունների
շնորհիվ, ինչպես Ջերմուկի ուղղությամբ, այն-
պես էլ Հայաստանի Հանրապետության հարա-
վարելիք, արևելյան մյուս հատվածներում
հաջողվեց հակառակորդին հետ շարժել ել-
ման դիրքեր:
Հայաստանի զինված ուժերի գլխավոր

շտաբի պետ Էդվարդ Ասրյանի հայտարա-
րության համաձայն՝ «Ջերմուկի ուղղությամբ
հակառակորդի ներթափանցման խորությու-
նը, ինչպես նաև ճակատը կազմում է 8-8.5 կմ,
մյուս հիմն ուղղություններում հակառակորդի
ստորաբաժանումների հաջողությունները չի
կարող համեմատվել Ջերմուկի ուղղությամբ
նրանց միարժման խորության հետ: Ներքին
Հանդի և Շոթալի ուղղությամբ հակառակոր-
դը միարժվել է 1-1.5 կմ, Իշխանասարի ուղ-
ղությամբ՝ 0.5 կմ խորությամբ: Մյուս հատ-
վածներում հաջողվել է հակառակորդին հետ
շարժել»:
Ռազմական գործողությունների հետևան-
քով հայկական կողմի մարդկային (պաշտո-
նական) կորուստներն են՝ 207 զոհ, ավելի քան
20 զերեվարված և 293 վիրավոր:
Ռազմական գործողությունների հետ-
ևանքով ադրբեջանական կողմի մարդկային
(պաշտոնական) կորուստներն են՝ 79 զոհ և
282 վիրավոր:

...Վայ հայ ժողովրդին, որ ներգրավվեց Եվրոպական քաղաքականության մեջ:

Ֆրիտյոֆ Նաստեն

Արցախի թեմի առաջնորդ
գերաշնորհ Տեր Վրթանես
Եպիսկոպոս Աբրահամյանի
շնորհավորական խոսքը ԱՀ
Նորընտիր Նախագահ Սամվել
Շահրամանյանին

Մեծարգո Տիար Շահրամանյան,
Հանուն Արցախի թեմի հոգևոր
դասի և հավատավոր մեր ժողովրդի,
մեր անկեղծ շնորհավորանքներն ենք բերում
Ձեզ՝ Արցախի Հանրապետության Նախագա-
հի պատասխանատու պաշտոնում ընտրվելու
կապակցությամբ: Արցախի համար փորձույթ-
յուններով և տեսանելի խոչընդոտներով լի այս
ժամանակաշրջանում Ձեր վրա են սևեռված
բոլոր արցախցիների հայացքները, ովքեր
հույսով սպասում են կամավորաբար հանձն
առած իրենց նեղությունների ու զրկանքների
դրական հանգուցալուծմանը: Իրապես ծանր
է լուծը, բայց քրիստոնյայի համար ցանկա-
ցած լուծ դառնում է քաղցր և տանելի, եթե
այն կրում է սիրով ու հանուն սրբազան գա-
ղափարի:

Քաջատեղյակ լինելով Ձեր Նախընթաց
ճանապարհին և Արցախի պետականաշի-
նության գործում ունեցած մեծ ավանդին,
համոզված ենք, որ միևնույն նախանձախնդ-
րությամբ պիտի շարունակեք ծառայել մեր ժո-
ղովրդին նաև այս Նոր պաշտոնում: Արդեն 32
տարի է, ինչ արցախցիները կանգնած են հայ
ժողովրդի գոյության և արժանապատվության
պայքարի առաջնագծում և բազում զրկանք-
ներ ու տառապանքներ են կրել ու դեռ շարու-
նակում են կրել: Բազմավաստակ մեր ժողո-
վորդն այսօր ամեն ինչից առավել կարիք ունի
սիրո և անկեղծության, և առաջին հերթին՝ իր
երկրի ղեկավարների կողմից: Արցախի քաղա-
քական դաշտում առկա համերաշխության և
միասնականության մթնոլորտը պետք է դառ-
նա մեր պայքարի ամուր հիմքը և ողջ հայու-
թյան համախմբման շարժիչ ուժը:

Ուստի այսօր մենք ուժից ու համարձա-
կությունից ավելի՝ կարիք ունենք իմաստույթ-
յան, որովհետև առանց իմաստության ամեն
ինչ կարող է փոխարկվել չարիքի: Մուրթ Գիրքը
մեզ ուսուցանում է, որ կատարյալ իմաստույթ-
յան սկիզբը Աստծո հանդեպ ունեցած երկ-
յուրն է: Առ Աստված ամուր հավատքը և մա-
քուր խիղճը ամուր պարիսպ են յուրաքանչյուր
մարդու և ազգի համար: «Եթե Աստված չջինի
տունը, զուր են աշխատում այն շինողները,
եթե Տերը չպահպանի քաղաքը, զուր տեղն են
հսկում պահապանները» (Սաղմոս 127:1): 127-
րդ սաղմոսի այս գեղեցիկ տողերից ներշնչ-
ված՝ աղոթում ենք, որ դուք կարողանաք
իմաստությամբ և խոհեմությամբ թեթևացնել
մեր երկրի հոգսը, ապահովել արցախահա-
յության խաղաղ կյանքը իր աստվածապարզ
հայրենիքում:

Աստված օրհնի Ձեր Նոր առաքելությունը:
Օրհնությամբ՝

ԱՐՑԱՅԻ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ՎՐԹԱՆԵՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ
10.09.2022

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊՈՒՏԻՆ. «Մենք առաջարկել ենք տարբերակ, որով Ղարաբաղը և Երկու շրջանները մնան Հայաստանի իրավասության ներքո»

Մենք առաջարկել ենք կարգավորման տարբերակ, որով Ղարաբաղը, Զեյ-բաջարի և Լաչինի շրջանները մնում էին Հայաստանի իրավասության ներքո:

Այս մասին Վլադիմիր Պուտինը Արեւելյան տնտեսական ֆորումի լիազուարդ նիստում, հայտարարել է ՌԴ Նախագահի Վլադիմիր Պուտինը:

Պատասխանելով «Հայաստանի շրջադարձի» մասին հարցին՝ ՌԴ ղեկավարը նշել է.

«Չեմ կարծում, որ կա ինչ-որ շրջադարձ. մենք տեսնում և հասկանում ենք, թե ինչ է կատարվում: Այս մասին շատ բան կա ասելու: Մենք առաջարկել ենք մեր կարգավորման տարբերակները, սա հայտնի է: Հայաստանը վերահսկում էր յոթ շրջան, որոնք իր վերահսկողության տակ էր պահում հայ-ադրբեջանական հայտնի հակամարտությունից հետո:

Մենք առաջարկել ենք Ադրբեջանի հետ համաձայնության գալ այնպես, որ Երկու շրջանները՝ Զեյբաջարն ու Լաչինը, Նաեւ ամբողջ Ղարաբաղը, փաստացի մնան Հայաստանի իրավասության ներքո: Բայց Հայաստանի ղեկավարությունը սրա հետ չհամաձայնեց, թեև մենք 10 կամ 15 տարի փորձում էինք համոզել Հայաստանի ղեկավարությունը: Տարբեր տարբերակներ, բայց ի վերջո ամեն ինչ հանգում էր դրան:

Մեր հարցին՝ ի՞նչ եք անելու, մեզ պատասխանում էին՝ պայքարելու ենք: Ի վերջո, ամեն ինչ հասավ այն իրավիճակին, որն այժմ ձևավորվել է: Բայց խոսքը միայն վերջին հակամարտության արդյունքների մասին չէ: Բանն այն է, որ Հայաստանի ղեկավարությունը, ըստ էության, ճանաչեց Ադրբեջանի ինքնիշխանությունը Ղարաբաղի նկատմամբ», - գրում է infoport.am-ը:

12.09.2023

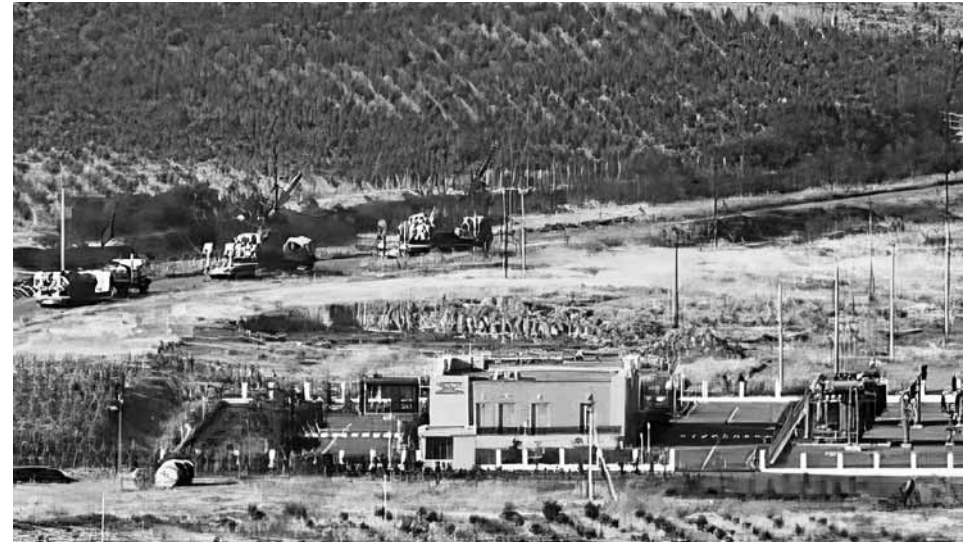
Նորից պատերազմի ուրվականն է շրջում...

Ադրբեջանն օրեր շարունակ գործեր է կուտակում Արցախի հետ շփման գծին և Հայաստան-Ադրբեջան սահմանագծի երկայնքով:

Ադրբեջանական մամուլում և քարոզչական հարթակներում ավելի է ահագնացել հակահայկական ատելության հռետորաբանությունը:

Հայաստանի ինքնիշխան տարածքի նկատմամբ ոտնձգությունների քաղաքականությունը շարունակվում է:

Լեռնային Ղարաբաղի և Հայաստանի Հանրապետության դեմ ռազմական նոր սադրանք ձեռնարկելու իր մտադրությունը հիմնավորելու համար Ադրբեջանն անընդհատ շրջանառության մեջ է դնում կեղծ և իրականությունը չհամապատասխանող թեզեր:

Նույնպես չհամապատասխանող թեզեր:

Հայաստանն ակնկալում է, որ միջազգային հանրությունը, ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի երկրները լրջագույն միջոցներ կձեռնարկեն նոր պայթյունը կանխելու համար:

Իսկ միգրացիոն ժամանակն է, որ հույսներս Նախևառաջ մեզ վրա դնենք և Ադրբեջանի հետ սկսենք խոսել իրենց իսկ հասկանա-

լի լեզվով... Կա՞ շաբաթ, որ գոհ չունենանք սահմանին. մի՞թե այդքանը տեսնելուց հետո էլ խաղաղություն պիտի մուրանք ֆաշիստական Ադրբեջանից, որը Հայաստանի հանդեպ իր տարածքային հավակնությունները չի թաքցնում, որը չի կատարում 2020 թ. Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ հայտարարությամբ ստանձնած պարտավորությունները: //

ՀՀ-ում մեկնարկեցին «EAGLE PARTNER 2023» հայ-ամերիկյան զորավարժությունները

Միջազգային խաղաղապահ առաքելություններում մասնակցության Նախապատրաստման շրջանակում սեպտեմբերի 11-ին ՊՆ խաղաղապահ բրիգադի «Չառ» ուսումնական կենտրոնում ազդարարվեց «Արծիվ գործընկեր-2023» հայ-ամերիկյան զորավարժության մեկնարկը:

Չորավարժության օրերին կխաղարկվի

հակամարտող կողմերի միջև կայունացման ապահովման գործողություններ՝ խաղաղապահ առաքելությանը կատարմամբ:

Չորավարժության նպատակն է բարձրացնել միջազգային խաղաղապահ առաքելությունների մասնակցող ստորաբաժանման փոխգործակցելիության մակարդակը խաղաղապահ գործողությունների շրջանակում,

իրականացնել կառավարման և մարտավարական հաղորդակցման լավագույն փորձի փոխանակում, ինչպես նաև բարձրացնել հայկական ստորաբաժանման պատրաստվածությունը՝ ՆԱՏՕ/ԳՀԽ «Օպերատիվ կառուցվածքների հայեցակարգ»-ի պլանային գնահատման համար:

//

Ադրբեջանը նորից դրժել է պայմանավորվածությունը. Նախօրեին համաձայնել էր Լաչինի և Աղդամի ճանապարհների միաժամանակյա օգտագործմանը

Ակա-Ստեփանակերտ երթուղով մեկ բեռնատար ռուսական մարդասիրական օգնության փոխադրումից գրեթե երկու օր անց դեռ փակ է Լաչինի միջանցքը: Ամենանհրաժեշտ հումանիտար օգնությամբ տասնյակ բեռնատարներ շարունակում են մնալ Սյունիքում:

Ստեփանակերտից ավելի վաղ հայտնել էին՝ որոշել են թույլ տալ Ասկերան քաղաքով ռուսական բեռների մուտքը, միաժամանակ պայմանավորվելով, որ Լաչինի միջանցքով վերականգնվելու են հումանիտար բեռնա-

փոխադրումները ռուս խաղաղապահների ու Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի կողմից:

Ինչո՞ւ մինչ այս պահը չի բացվել Արցախը Հայաստանին կապող միակ ճանապարհը, Ստեփանակերտից դեռ չեն մեկնաբանում...

Մինչդեռ Բաբուն՝ Լաչինի միջանցքը վերաբացելու մասին պայմանավորվածությանն անդրադառնալով, հայտարարել է, թե ռուսական բեռի մուտքը Ստեփանակերտ առանձին պայմանավորվածություն է, պետք չէ շփոթել Աղդամն ու Լաչինը միաժամանակ բացելու առաջարկի հետ:

Որ միջանցքը պետք է բաց լինի՝ Նախ՝ 2020 թ. եռակողմ պայմանավորվածությամբ է ամրագրված, սակայն Ադրբեջանը խախտում է Նաև այդ կետը: Նույն կերպ խախտում է Աղ-

դամի ճանապարհն օգտագործելուց հետո Լաչինի միջանցքի բացման պայմանավորվածությունը:

//

Հարցազրույց Մեղրիի համայնքապետ Բագրատ Չափարյանի հետ

Սեպտեմբերի 5-ին «Սյունյաց երկիր» ստեղծագործական խումբը Մեղրիում էր: Այցելության նպատակն էր ծանոթանալ ոռոգման համակարգի գործունեությանը՝ նկատի ունենալով հանգամանքը, որ օգոստոս-սեպտեմբերը ոռոգման ամենածանր շրջանն է՝ պայմանավորված նաև ջրի սակավությամբ: Այդ օրը բազմաթիվ հանդիպումներ ունեցանք տարածաշրջանի գյուղերում, այցելեցինք պոմպակայաններ ու այգիներ: Հանդիպեցինք նաև Մեղրիի համայնքի ղեկավար Բագրատ Չափարյանին: Նրա հետ մեր գրույցի թեման, բնականաբար, ոռոգման սեզոնին առնչվող հարցերի ամբողջությունն էր:

Պարոն Չափարյան, այսօր եղել ենք համայնքի մի շարք վայրերում, ծանոթացել ոռոգման համակարգի աշխատանքներին, զրույց ունեցել «Սյունիք» ՑՕ ընկերության պատասխանատուների հետ: Հիմա կուզենայինք Ձեր գնահատականը լսել՝ Մեղրու տարածաշրջանում ոռոգման համակարգի ներկա վիճակի վերաբերյալ:

– Երբ 2021 թ. նոյեմբերի 15-ին ստանձնեցի Մեղրիի համայնքի ղեկավարի պաշտոնը, սկսեցի ավելի խորը ուսումնասիրել ջրային ռեսուրսների կառավարման վիճակը մեր տարածաշրջանում: Ու տեսա, որ լուրջ խնդիրներ ունենք կառավարման ոլորտում: Մտահոգիչ էր նաև ջրավազանների վիճակը, որտեղ Արաքս գետից ջուր պետք է մղվի: Չկար մեկ ջրավազան, որ բերնեբերան լցված չլիներ տիղմով, որոշ ջրավազաններում նույնիսկ ծառեր էին աճել, 3-4 տարվա ծառեր էին: Չեմ չափազանցում, լուսանկարները կան: Դա նշանակում էր, որ նախորդ 2-3 տարում ջրավազանները չեն մաքրվել:

Պոմպերի 70-80 տոկոսն էլ չէր աշխատում, այգիները չորացման լուրջ սպառնալիքի առաջ էին կանգնած: Առկա խնդիրների մասին տեղյակ պահեցինք ՑՕ-ի ղեկավարությանը:

2022 թվականին համայնքապետարանի և ՑՕ-ի համատեղ ուժերով կատարվեցին մաքրման աշխատանքներ:

Մեկ ուրիշ հարցի վրա եմ Ձեր ուշադրությունը հրավիրում: չորս ամիս առաջ Կարմիր խաչի միջոցով կարողացել ենք ձեռք բերել երկու նոր պոմպ: Եվ մինչև այսօր տեղադրվել է միայն մեկը, այն էլ՝ մեր ուժերով: Մենք տեղադրեցինք, միացումները կատարեցին ՑՕ-ի աշխատակիցները: Սյուն պոմպն առաջարկ պահեստում է և չի տեղադրվում: Երբ հարցնում ենք՝ ինչո՞ւ չէք տեղադրում, այնքան պատճառներ են բերում...

– Ո՞ր պոմպերի մասին է խոսքը:

– Նռնածորում գտնվող՝ Կարմիր խաչի կողմից տրամադրված պոմպի մասին, որ ՑՕ-ի պահեստում է: Այդ մասին բարձրաձայնել եմ նույնիսկ վարչապետի՝ Մեղրի կատարած վերջին այցի ժամանակ, երբ մանկապարտեզի մոտ գրուցում էր մեղրեցիների հետ:

Վարչապետին բոլորը խաբում էին, թե պոմպը տեղադրված է և աշխատում է, իսկ համայնքի ղեկավարը չի տիրապետում իրավիճակին: Ես առաջարկեցի՝ եթե տեղադրված է՝ բոլորիդ հրավիրում եմ տեսնելու, բայց դրական պատասխան չհաջորդեց:

Հիմա էլ Ձեզ եմ հրավիրում՝ գնանք ու տեսնենք՝ երկրորդ պոմպը տեղադրված է, թե՞ ոչ: Թող պարզաբանեն՝ ինչո՞ւ չեն տեղադրում Կարմիր խաչի կողմից Նռնածոր հասցված պոմպը, որը (օգտագործելու դեպքում) եապեղ կբարելավեր բնակչության սպասարկման մակարդակը:

Նմանատիպ ուրիշ հարցեր էլ կան, որոնց մասով վերջերս դիմել եմ Սյունիքի մարզպետին: Երեք օր առաջ ինձ են ուղարկել «Սյունիք» ՑՕ-ի գործադիր տնօրեն Նաիրի Հովհաննիսյանի պատասխանը, որում մասնավորապես գրված է. «Հայտնում եմ Ձեզ, որ Մեղրիի համայնքի Նռնածոր, Ավանք, Շվա-

Մենք մեզանից կախվածն անում ենք, բնակիչն էլ իրենն է անում, սակայն հիմնական բեռը ՑՕ-ի վրա է, որն էլ պետք է պատասխանատվությամբ կրի այդ բեռը:

Նիծոր բնակավայրերում, Մեղրի և Ագարակ քաղաքներում ջրօգտագործողները չունեն ոռոգման խնդիր: «Նռնածոր-2» պոմպակայանում տեղադրվել է նոր պոմպ, որը հին պոմպի հետ անխափան աշխատում է: Ինչ վերաբերում է պոմպերի և շարժիչների խափանմանը, ապա դրանց մաշվածության պատճառով առաջանում են խնդիրներ, որոնք (շնորհիվ «Սյունիք» ՑՕ ընկերության բարեխիղճ աշխատանքի) արագ կարգաբերվում են:

– Դուք, ինչպես երևում է, կասկածի տակ եք առնում այդ պատասխանի հավաստիությունը:

– Իհարկե, պատասխանը չի համապատասխանում իրականությանը, կարող եք հարցնել քաղաքացիներից: Մտեք այգիներ և բազմաթիվ տեղերում խորը աշնան տպավորություն կստանաք՝ տերևաթափ, թառամած ծառեր և գետնին թափված միրգ:

Օգոստոսի 18-ին Արաքսաշեն թաղամասից՝ մոտ 50 հոգի, եկել էին Մեղրի, ջրի պատճառով միջպետական ճանապարհին էին ուզում փակել: Խնդրել եմ, որ նման քայլի չլինեմ:

– Բայց, որքան տեղյակ ենք, Արաքսաշենի սպասարկումը «Սյունիք» ՑՕ-ի գործառնությունների տիրույթում չէ:

– Մարդիկ ասում են՝ տվեք ջուր և մենք կվճարենք...

Լավ, Արաքսաշեն թաղամասը մի կողմ դնենք: Խոսենք «Շեքավողի» ձոր կոչվող տեղամասի մասին... Ո՞ւմ եք ուզում՝ գնալ հարեմ և հարցնեմ ջուր ստանո՞ւմ եք, թե՞ ոչ: Թզի ծառը, որպես քիչ ջուր սիրող ծառ, տերևաթափ է եղել, խսկ թուզը ծառի վրա չորանում է ու թափվում: Խնդրեմ, հենց հիմա կարող ենք գնալ Խճաքարի գործարանի տարածք, և ինքներդ կտեսնեք...

– Արդյո՞ք նման պատկերը պայմանավորված է սակավաջրությամբ, Արաքս գետի սակավաջրությամբ:

– Արաքս գետի վիճակով չէ պայմանավորված հիմնախնդիրը, գետում նորմալ ջուր կա: Իհարկե, լինում են օրեր, երբ Նախիջևանում ջրերի մի մասն ուղղում են իրենց ջրամբարներ...

– Ալեքսան Հովհաննիսյանը, օրինակ, ասաց՝ մեկ օրվա մեջ 35 սմ-ով իջել է Արաքսի ջրի մակարդակը:

– Չեմ բացառում, բայց իրենք պարտավոր էին ժամանակին ռիսկերը գնահատել և պատրաստ լինել խողովակներն արագ իջեցնելու և հարմարեցնելու գետի մակարդակին: Իրենք մասնագետներ են և պետությունից

աշխատավարձ են ստանում: Գյուղերի բնակիչներն էլ միշտ օգնում են նրանց, մենք նույնպես աջակցում ենք: Չկա հարց, որ ՑՕ-ի պատասխանատուները բարձրացնեն մեր առջև և մենք դրականորեն չարձագանքենք:

– Այսինքն՝ պատշաճ համագործակցություն կա՞ համայնքապետարանի և «Սյունիք» ՑՕ-ի Մեղրու կառույցի միջև:

– ՑՕ-ի հետ մշտական կապի մեջ ենք...

Ոռոգման համակարգի արդյունավետ գործունեությունը մեզ համար կարևոր է մեկ այլ տեսակետից նույնպես: Ոռոգման ջրի կանոնավոր մատակարարմամբ է պայմանավորված քաղաքացիներից խմելու ջուր ստանալը Նռնածորում, Ավանքում, Շվա-Նիծորում: Երբ ՑՕ-ն իր աշխատանքները նորմալ կատարի՝ այդ գյուղերում կստանանք նաև նորմալ խմելու ջուր:

– Շվանիծորում հետաքրքիր հանդիպման մասնակից եղանք, գյուղացիները գնահատանքի խոսք էին հնչեցնում պոմպակայանի աշխատակից Մանվել Առաքելյանի հասցեին՝ Նշելով, որ նրա խելամիտ գործունեության շնորհիվ գյուղում այս տարի վիճակն էականորեն բարելավվել է: Այդ օրինակը ևս մեկ անգամ ցույց է տալիս՝ ոռոգման գործի արդյունավետ կազմակերպումը Նախևառաջ մարդկային-կադրային գործոնով է պայմանավորված:

– Այո, Շվանիծորում վիճակն այս տարի համեմատաբար լավ է, բայց դա չի նշանակում, որ խնդիրը հիմնովին լուծվել է: Հենց ՑՕ-ի ոչ բավարար աշխատանքի հետևանքով է, որ Շվանիծորում խմելու ջրի խնդիրն այդպես սրվել է այս օրերին:

– Ոռոգման համակարգի ներքին ցանցում էլ խնդիրներ կան, որոնց հետևանքով ջրի մեծ կորուստներ ենք ունենում. այդ հանգամանքը գյուղացիները մեզ փոխանցեցին: Ունե՞ք ծրագրեր ներքին ցանցի բարելավման ուղղությամբ:

– Մոտ 80-90 տոկոսով ներքին ցանցը գտնվում է նորմալ վիճակում: Մնացած մասում խնդիրներ ունենք, ընթացքում էլ հարցեր են առաջանում, և լուծում ենք ծագող հարցերը: Դեռևս զարկանք մենք ասացինք՝ ի՞նչ օգնություն է պետք համայնքապետարանից, որպեսզի Նռնածորում, օրինակ, որևէ խնդիր չլինի ոռոգման սեզոնի ընթացքում: Բարձրացված բոլոր հարցերին դրական ընթացք տվեցինք, բայց... Ֆեյսբուքյան հարթակում մեկ լուսանկար տարածելով փորձում էին տպավորություն ստեղծել, թե զարկանք

խապատրաստական աշխատանքները լավագույնս են կատարվել: Իսկ Դուք՝ ինքներդ, փորձեք ճշտել՝ Նախապատրաստական ի՞նչ աշխատանքներ են կատարվել Մեղրու տարածաշրջանում այս տարեկգրին: Փորձեք ճշտել՝ որքա՞ն գումար է հատկացվել Մեղրու տարածաշրջանում զարկան Նախապատրաստական աշխատանքների նպատակով և կոնկրետ (հասցեական) ի՞նչ հարցեր են լուծվել: Մենք մեզանից կախվածն անում ենք, բնակիչն էլ իրենն է անում, սակայն հիմնական բեռը ՑՕ-ի վրա է, որն էլ պետք է պատասխանատվությամբ կրի այդ բեռը:

– Փորձենք ընդհանրացնել մեր զրույցը. Մեղրիի բնակչության զգալի մասի հույսն այգիներից ստացվող եկամուտն է: Եվ ուրեմն՝ ի՞նչ անել, որ ոռոգման ջրի մատակարարումը խնդիրներ չառաջացնի:

– Ընդամենը հարկավոր է պատասխանատու վերաբերմունք գործի հանդեպ...

Երկու-երեք-չորս ամսով ՑՕ-ի աշխատակիցներն աշխատավարձ չեն ստանում, ՑՕ-ի պատասխանատուներն էլ պատճառաբանում են՝ կառավարությունից գումարը չեն փոխանցել...

Պոմպավարն էլ ասում է՝ աշխատավարձ չեմ ստանում, չեմ աշխատում: Մենք էլ ասում ենք՝ այգին չորանում է, պոմպակայանն աշխատեցրու, աշխատավարձ ամսպայման կվճարեն: Եվ այսպես շարունակ...

– Տպավորություն ստացանք, որ Դուք այնքան էլ համաձայն չեք շրջանառվող տեսակետին, թե ջրի սակավությունն է ներկայիս խնդիրների հիմնական պատճառը:

– Ճիշտ է, ջրի սակավություն կա, բայց այնպես չէ, որ ջուրը չի հերիքում: Ձուրը բավարարում է, թող ոչ ոք չասի՝ ջուրը չի հերիքում: Մեղրիում ոչ թե ոռոգման ջրի պակասություն կա, այլ համակարգի կառավարման խնդիր:

Ամեն տարի՝ օգոստոս-սեպտեմբերին ասում են՝ Արաքսի ջուրը պակասել է, և ջուրը չենք կարողանում հասցնել պոմպակայաններին: Ու տարբեր առաջարկություններ են հնչում ջուրը պոմպակայաններին մոտեցնելու համար, որոնք, մեծ հաշվով, լուրջ չեն:

Իսկ մենք առաջ ենք քաշել խնդրի լուծման առնվազն երկու տարբերակ, որոնց իրականացման դեպքում Արաքսի ջուրը մշտապես հասնելի կլինի պոմպակայաններին: Նկատի ունեմ Արաքսի հունի ջրառատ տեղից՝ դահիսայից մինչև պոմպակայան խողովակով ջուր հասցնելը (Շվանիծորի դեպքում՝ մոտ 400 մ հեռավորությունից), որով մշտապես ջուրը կհասնի պոմպակայան:

Նկատի ունեմ նաև Արաքսից՝ ոռոգման ինքնահոս համակարգին (Մեղրի-Ագարակ խաչմերուկի մերձակայքում) ջուր հասցնելը, որի դեպքում նույնպես խնդիր լուծված կլինի: Մինչև այն ժամանակ, երբ վերջապես կկառուցվի Լիճքի ջրամբարը...

– Պարոն Չափարյան, կա՞ հարց, որին մեր գրույցի ընթացքում չանդադարձանք՝ թեմային առնչվող, որի վերաբերյալ ասելիք ունենք:

– Բավականին նուրբ մի հարց. երբ ինչ-ինչ ակնհայտ հարցեր չեն լուծվում Մեղրիում, երբ նույնիսկ ոռոգման համակարգում կամ խմելու ջրի մատակարարման հարցում խնդիրները չեն լուծվում ժողովրդի մոտ այլ խոսակցություններ են ծավալվում կամ այլ կարծիք է ձևավորվում Մեղրիում իրականացվող պետական քաղաքականության հանդեպ, կասկածներ են առաջանում Մեղրու վաղվա օրվա հետ կապված...

Իսկ մենք ասում ենք՝ Նռնածորում սուրվեցինք մի ծրագրով մասնկապարտեզ ենք կառուցում, ուրիշ ծրագրեր ենք իրականացնում...

Մի խոսքով՝ որևէ մեկը չպետք է իր գործունեությամբ կամ անգործությամբ բնակչության շրջանում մտահոգություններ առաջացնի կամ կասկածներ սերմանալ...

ՀԱՐՑԱԶՈՐԻՖՅՈՒՄՍՍԱՎԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆԻ

Հարցազրույց «Սյունիք» ՑՕԸ-ի գործադիր տնօրեն Նաիրի Հովհաննիսյանի հետ

Սեպտեմբերի 5-ին Մեղրիի տարածաշրջանի ոռոգման համակարգին ծանոթանալու ընթացքում, զրույց ունեցանք «Սյունիք» ՑՕԸ-ի գործադիր տնօրեն Նաիրի Հովհաննիսյանի հետ:

Թեև ամբողջ օրը միասին էինք շրջում մեզ հետաքրքրող այգեգործական տարածքներում և բնակավայրերում, բայց օրվա վերջում (երբ փորձեցինք ընդհանրացնել մեր տպավորությունները) մի քանի հարց (այդուհանդերձ) հավելյալ պարզաբանման կարիք ուներ, ինչի շուրջ էլ ծավալվեց մեր զրույցը:

Նաիրի Հովհաննիսյանի առաջին անգամ է ներկայանում մեր լսարանին, ուստի և նշենք՝ «Սյունիք» ՑՕԸ-ում աշխատում է 2019 թվականից, սկզբում Սիսիանի տեղամասի պետն էր, 2020 թվականից՝ ընկերության գործադիր տնօրենը:

– **Պարոն Հովհաննիսյան, նախևառաջ կուզենայինք իմանալ Ձեր գլխավորած ընկերության բաժանորդների կամ ջրօգտագործողների թիվը:**

– «Սյունիք» ՑՕԸ-ի ջրօգտագործողների թիվը 4327 է: Այդ թվում՝ 1343-ը՝ Մեղրիում, 1400-ը՝ Սիսիանում, 859-ը՝ Կապանում, 725-ը՝ Գորիսում:

Մեղրու տարածաշրջանում մոտ 800 հա ոռոգման տարածք կա, որից 497 հա-ի սպասարկումն իրականացնում է ՑՕ ընկերությունը: Մեղրի քաղաքի ոռոգման ենթակա 200 հեկտարից 25 հեկտարն ենք մենք ոռոգում: Մնացածը ոռոգվում է լոկալ առուներով. այդ կարգով ջրօգտագործողները մեր բաժանորդները չեն:

– **«Սյունիք» ՑՕ ընկերությունը կազմակերպչական ի՞նչ կառուցվածք ունի Մեղրիում:**

– Մեղրու տարածաշրջանում գործում է ՑՕԸ-ի «Մեղրի» տեղամասը, որի ղեկավարը Գևորգ Առաքելյանն է:

Քանի որ Մեղրու տարածաշրջանի ոռոգման համակարգն առանձնահատուկ ուշադրության կարիք ունի, այդտեղ է մշտապես գտնվում նաև «Սյունիք» ՑՕԸ-ի գործադիր տնօրենի տեղակալ Ալեքսան Օհանյանյանը:

Գյուղերում ունենք տեղամասի պատասխանատուներ, ջրբաշխներ, պոմպավարներ:

– **Փորձենք ընդհանուր գծերով ծանոթանալ Մեղրու ոռոգման համակարգի ներկայիս վիճակին:**

– Ոռոգումն այս տարածաշրջանում սկսում ենք ապրիլի 1-ից: Սկզբնական փուլում իրականացնում ենք ինքնահոս ճանապարհով, այնուհետև՝ հողիսի վերջից կամ օգոստոսի սկզբից, անցնում ենք ոռոգման մեխանիկական համակարգին: Պոմպերի միջոցով ջուրն Արաքս գետից մղվում է բարձրադիր վայրեր, որտեղից էլ՝ բաժանորդներին:

Տարածաշրջանի որոշ գյուղերում՝ Նռնածոր, Շվանիձոր և Ալվանք, ոռոգման համակարգը երկաստիճան է:

Մեղրի գետի վիճակը Դուբ տեսաք, այնպես որ՝ հողիսի վերջից, ինչպես նշեցի, խոսք չէր կարող լինել ինքնահոս ջրամատակարարման մասին:

Ունենք 19 պոմպակայան, բոլորն էլ այս պահին աշխատում են:

Ոռոգման սեզոնի ամենալարված օրերն են Մեղրիում: Ինքներդ հավանաբար նկատեցիք՝ տեղամասի տնօրենն ու փականագործն իրարից չեն տարբերվում, բոլորը համատեղ և համերաշխ ամեն ինչ անում են, որ ջուրը հասնի բնակչությանը:

Խոստովանենք՝ տարին էլ բարեհաջող չէր այդ առումով, ձյուն գրեթե չեկավ: Միայն մարտին երկու անգամ լուրջ տեղումներ եղան Մեղրիում՝ ձյան տեսքով, մայիս ամսին էլ անձրևներ էին: Հիմա այդ տեղումները՝ ինքնահոս ջրամատակարարումն ամբողջովին հարցականի տակ կընկներ:

Իսկ հիմա՝ միայն անցած մեկ օրվա ընթացքում Արաքս գետի մակարդակն իջել է 35 սմ-ով, որը պայմանավորված է և՛ եղանակով, և՛՝ Նախիջևանի տարածքում գետի ջրերը ջրամբարներ լցնելով: Դա նշանակում է, օրինակ, որ «Արաքս-2» պոմպակայանը գետից

ջուր վերցնելու հնարավորություն չունի: Ասել է թե՛ բախվում ենք խնդիրների, որոնք որևէ անձով պայմանավորված չեն:

Այդ ամենով հանդերձ՝ Մեղրու տեղամասի աշխատանքը գնահատում եմ լավ. թե՛ ինքնահոս, թե՛ մեխանիկական ջրամատակարարման ընթացքում տարածաշրջանում դրական տեղաշարժեր ունենք: Իհարկե, նաև շատ մտահոգություններ ունենք, բայց բազմաթիվ խնդիրներ, որոնք ունեցել ենք անցած տարում՝ այս սեզոնում չկան:

– **Ոռոգման սեզոնի որոշակի ժամանակահատվածում Մեղրու տարածաշրջանում ոռոգումն իրականացվում է ինքնահոս համակարգով: Ի՞նչ ասել է Մեղրու ոռոգման ինքնահոս համակարգ:**

– 2016 թվականին շահագործման հանձնված այդ համակարգն ունի 27 կմ երկարություն, սկսվում է Լեհվազից: Մայր ջրատարն Ագարակ-Մեղրի խաչմերուկում ճյուղավորվում է. աջ ճյուղը գնում է Ագարակ, ձախ ճյուղը՝ Արաքսաշեն, Ալվանք, Շվանիձոր, Նռնածոր: Մինչև հողիսի 27-ը ինքնահոս ջրատարը նորմալ է աշխատել և, կարելի է ասել, խնդիրներ չենք ունեցել: Բայց երբ Մեղրի գետի ջուրը հասավ Նվազագույնի՝ ինքնահոս համակարգը չգործեց:

– **Ըստ Ձեզ՝ որո՞նք են Մեղրու ոռոգման համակարգի առջև ծառացած ամենահրատապ հարցերը ներկայումս:**

– Գլխավոր խնդիրներից մեկը «Արաքս-1» պոմպակայանից դուրս եկող խողովակաշարի վիճակն է, որը պիտի փոխարինվի ամբողջապես: Պոմպի հետ կապված խնդիրներ չունենք այդտեղ. խոսքը մոտ 2,2 կմ երկարությամբ խողովակաշարի մասին է՝ սկսած Ծիրանածորից:

Հարցը ներկայացրել ենք Ջրային կոմիտե և, կարծում եմ, լուծում կունենա:

Խնդիրն ունենք նաև պոմպերի արդիականացման հետ կապված: Դրանց մի մասը 1980-ականների արտադրության է, որքան էլ նորոգում ենք, միևնույն է, ֆիզիկական ու բարոյական մաշվածությունը զգալի է տալիս:

– **Ինչպես 2022-ի ամռանը, այնպես էլ հիմա՝ Շվանիձորի խնդիրը կապված է Արաքս գետի ջրի սակավության հետ, համեմալողեպս վիճակն այդպես են ներկայացնում գյուղի բնակիչները:**

– Այո, գետի ջրի սակավության պատճառով գյուղի պոմպակայան ջուր հասցնելու խնդիր ունենք: Այսօր արդեն հանդիպել եմ «Ագարակի ՊՄԿ» ՓԲ ընկերության գլխավոր տնօրեն Կարին Բեյլանի հետ, և մեզ կտրամադրվի համապատասխան տեխնիկա՝ Արաքսի հունի ջրառատ մասից մինչև պոմպակայան առու բացելու համար:

Ամեն տարի կրկնվող այդ հարցի լուծման վերաբերյալ տարբեր առաջարկություններ կան, բայց դրանք ուսումնասիրման և գնահատման կարիք ունեն: Օրինակ, ասում են՝ երկաթբետոնե պանելներով գետի հունը փոքր-ինչ ուղղենք դեպի ձախ: Մինչդեռ գար-

նանը, համոզված եմ, գետի վարարման հետևանքով մեծ վնաս կպատճառենք ափամերձ տարածքին, այդ թվում՝ պոմպակայանին:

– **Այս օրերին բոլորիս ուշադրության կենտրոնում ընթացիկ հարցերն են, քանի որ բերքի պահպանման ու վերջնական հանգրվան հասցնելու խնդիր ունենք: Բայց կուզենայինք իմանալ՝ ի՞նչ հեռանկարային ծրագրեր ունեք Մեղրու ոռոգման համակարգը հիմնավորապես կարգի բերելու ուղղությամբ:**

– Հեռանկարայինը Մեղրու ջրամբարի կամ Լիճքի ջրամբարի կառուցումն է. այդպես կլուծվի Մեղրու տարածաշրջանի ոռոգման հարցը: Ընդ որում՝ այդ հարցն օրակարգում է 1950-60-ականներից սկսած...

Խնդիր ունենք Ագարակ քաղաքի վերին հատվածում՝ Նախկին թոշնաֆաբրիկայի տարածքում: Այնտեղ պետք է կառուցվի 10 հազար խորանարդ մետր տարողությամբ օրվա կարգավորիչ ջրամբար: Մեր ունեցած տեղեկություններով՝ 2024-ին կմեկնարկի օրվա կարգավորիչ ջրամբարի կառուցման աշխատանքը:

– **Քիչ առաջ Շվանիձորում ականատես եղանք ուշագրավ հանդիպման. մի պոմպավար՝ Մանվել Առաքելյանը, կարողացել է գյուղի ոռոգման համակարգում էական փոփոխություններ մտցնել: Զե՞ք կարծում, որ կադրերից էլ է շատ բան կախված:**

– Ջրօգտագործողների ընկերությունը, հավատացեք, շատ հետաքրքիր կառույց է: Եթե չգնահատես գյուղացու աշխատանքը, եթե չգիտակցես այգեգործության դերը մեղրեցու կյանքում, ապա չես կարող աշխատել: Մեր աշխատանքը թիմային է՝ Շողուկ գյուղից մինչև Նռնածոր...

Եթե պոմպավարը կամ ջրբաշխը չտեսնեն իրենց ղեկավարի սրտացավ վերաբերմունքը, ապա լուրջորեն չեն վերաբերվի իրենց գործին:

Այս պահի դրությամբ կադրերով ապահովվածությունը բավարար է:

– **Տեղափոխվենք ֆինանսական ոլորտ. որքանո՞վ է պետությունն օգնում Մեղրու տարածաշրջանի ջրօգտագործողներին: 2000 թվականին Մեղրու տարածաշրջանի գյուղերի համար կառավարությունը սահմանեց ոռոգման ջրի գեղջված սակագին՝ 1 խորանարդ մետրի դիմաց 5,5 դրամ՝ 11 դրամի փոխարեն: Իսկ հիմա՞:**

– Մեղրու տարածաշրջանում ներկայումս միայն Նռնածոր գյուղն է օգտվում այդ գեղջից: Մյուս գյուղերում ջրօգտագործողը 1 խորանարդ մետրի համար վճարում է 11 դրամ:

Ասել է թե՛ գլխի գեղջը Մեղրու տարածաշրջանում 2021-ի մայիսից այլևս չի գործում, բայց ներդրվել է մարզի սահմանամերձ բոլոր գյուղերում:

Դրա հետ մեկտեղ՝ ՑՕ ընկերությունը պետության կողմից սուբսիդավորվում է գար-

նան նախապատրաստական աշխատանքները կատարելու համար, աշխատավարձն էլ պետությունից ենք ստանում, նաև ծախսվող էլեկտրաէներգիայի գումարն է պետությունը վճարում:

Մենք բավականին լուրջ զբաղվում ենք նաև մատակարարված ջրի դիմաց գումարները հավաքելով: 2022-ին, օրինակ, մարզի մասշտաբով գումարների հավաքման ցուցանիշը 93 տոկոս էր կազմում, բայց այդ միջոցներով ընթացիկ խնդիրներ ենք միայն լուծում: Զպետք է մոռանալ՝ մեր հանրապետությունում ոռոգման սեզոնը սկսվում է ապրիլի 1-ին՝ Մեղրիով, ավարտվում Նոյեմբերի 1-ին՝ Մեղրիով:

– **Ֆիզիկապես և բարոյապես մաշված պոմպեր, տիղմաբեր Արաքս, որի ջրերն անընդհատ վնաս են հասցնում պոմպերին... Որքանով տեսանք, ՑՕ ընկերությունը Մեղրիում անընդհատ պոմպերի նորոգման խնդիր առաջ է կանգնում:**

– Ընթացիկ նորոգումները կարողանում ենք կատարել Մեղրիում, դրա համար ունենք համապատասխան հաստոցներ: Ավելի բարդ խնդիրներ առաջանալու դեպքում պոմպերը նորոգում ենք Երևանում:

Բոլոր պոմպակայաններում նաև ռեգերով ունենք. պոմպը նորոգման տանելու դեպքում կարողանում ենք գործի դնել մեկ այլ պոմպ, որպեսզի ջրամատակարարումը չընդհատվի:

– **Քիչ առաջ նշեցիք, որ պետական մակարդակով ֆինանսավորվում են գարնանն իրականացվող նախապատրաստական աշխատանքները: Կուզենայինք իմանալ՝ 2023-ի գարնանը Մեղրու տարածաշրջանում (այդ նպատակով) որքա՞ն միջոցներ են հատկացվել և կունկրետ ի՞նչ աշխատանքներ են կատարվել:**

– Մեղրու տարածաշրջանում՝ 2023-ի մարտից մինչև հունիս, ծախսվել է մոտ 22 մլն դրամ: Դրանից 15 մլն դրամն ուղղվել է պոմպերի և էլեկտրական շարժիչների վերանորոգմանը. մյուս աշխատանքը կատարել է «Սինիսթրոն» ՍՊԸ-ն:

Նռնածոր գյուղում «Նռնածոր-2» պոմպակայանից դուրս եկող խողովակաշարը միացվել է ինքնահոս համակարգի խողովակաշարին, որի շնորհիվ ջուրն անխափան հասնում է գյուղ: Գործող խողովակաշարը հին էր և անընդհատ վթարների պատճառ էր դառնում:

Շվանիձոր գյուղում վերագործարկել ենք պոմպերից մեկը՝ «Շվանիձոր-3»-ը, որը չէր գործում 2016-ից ի վեր: Վերագործարկման շնորհիվ գյուղի վերին տարածքի այգիները նույնպես ապահովվել են ոռոգման ջրով:

Տարածաշրջանում թվով 25 փական փոխարինել ենք նորով: Նաև մեքենաներ ու սարքավորումներ ենք նորոգել:

– **Դուք նշեցիք աշխատավարձերի մասին, որ պետության կողմից է սուբսիդավորվում: Հետաքրքիր է՝ պոմպավարը, ջրբաշխը ժամանակին աշխատավարձ ստանո՞ւմ են, թե՞ ոչ:**

– Երբեմն-երբեմն, օբյեկտիվ պատճառներով, ձգձգումներ լինում են, բայց, ի վերջո, վճարվում են: Ներկայումս վճարված է հունիս ամսվա աշխատավարձը, առաջիկա օրերին կվճարենք նաև հաջորդ ամիսների աշխատավարձը: Կարող եմ հավաստիացնել՝ ընկերությունը որևէ աշխատակցի աշխատավարձի պարտք չի ունենա:

– **Մեր ունեցած տեղեկություններով՝ Կարմիր խաչը Նռնածոր գյուղին է հատկացրել երկու ժամանակակից պոմպ, մեկը տեղադրել էք և բավականին արդյունավետ աշխատում է, իսկ մյուսը...**

– Երկրորդ պոմպն առայժմ չի տեղադրվել, որովհետև ներկայումս գործող ինն պոմպը բարձր արդյունավետությամբ է աշխատում: Այսինքն՝ այս պահին նոր պոմպի տեղադրման անհրաժեշտություն Նռնածորում չկա: Սեպտեմբեր-հոկտեմբերին Ձեր նշած երկրորդ պոմպը նույնպես կտեղադրենք և կօգտագործենք մյուս պոմպերը խափանվելու դեպքում:

**ՀԱՐՑԱՃՐՈՒՅՑԸ՝
ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆԻ**

Կապան, քեզանում են մեր բոլոր ակունքները

Ավանդույթ դարձած և յուրաքանչյուր տարի Նշվող Կապան քաղաքի տունը, որը տեղի ունեցավ օգոստոսի 19-ին, այս անգամ անցավ «Կապան, քեզանում են մեր բոլոր ակունքները» խորագրի ներքո:

Տոնական միջոցառումների շարքը սկսվեց առավոտվանից: Մշակույթի կենտրոնի հրապարակում երիտասարդների շուրջպարից հետո կտրվեց խորհրդանշական տորթը, որը համայնքի ղեկավարին կից երիտասարդական խորհրդի անդամները բաժանեցին քաղաքի տարբեր թաղամասերում:

Գարեգին Նժդեհի հրապարակում տրվեց մարզական մրցումների մեկնարկը՝ կրոսավազք, հեծանվավազք, ինքնագլորներով մրցույթ: Հաղթողներին և մրցանակակիրներին պարգևներ հանձնեց Կապանի համայնքապետ Պևրոգ Փարսյանը:

Այնուհետև հանդիսության մասնակիցները և հյուրերը բարձրացան Բաղաբուրջի հուշահամալիր և հարգանքի տուրք մատուցեցին Արցախյան առաջին և մերօրյա պատերազմներում ընկածների հիշատակին:

Հաջորդ հանգրվանը Կապանի մշակույթի կենտրոնն էր, որտեղ հուշագիր ստորագրվեց Կապան համայնքի և Մոսկվա քաղաքի հարավային վարչական շրջանի միջև: Հուշագիրը ստորագրել են համայնքի ղեկավար Պևրոգ Փարսյանը և Մոսկվա քաղաքի Հարավային վարչական շրջանի աշխատակազմի ղեկավար Ալեքսեյ Երոշինը:

Իսկ արդեն կեսօրին մշակույթի կենտրոնի համերգային մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ հանդիսավոր նիստ, որը նույնիսկ խոսքերից հետո մեծարվեցին համայնքի տարբեր ոլորտների ներկայացուցիչներ, իսկ «Կապան» մեդալով պարգևատրվեց վաստակաշատ մանկավարժ Ռոման Ստեփանյանը: Պաշտոնական մասից հետո ելույթ ունեցան մշակույթի

կենտրոնի եստրադային-սիմֆոնիկ նվագախումբը (ղիրիժո՜ր՝ Սամվել Հայրապետյան) և Կապանի կանանց երգչախումբը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Գայանե Հարությունյան), ինչպես նաև մշակույթի կենտրոնի երգիչ-երգչուհիներ:

Հարենցի փողոցում ցուցադրություն էր կազմակերպվել «Կապան, քեզանում են մեր բոլոր ակունքները» խորագրով, որին հանդիսավոր նիստից հետո ծանոթացան տոնակատարության մասնակիցները:

Թումանյան փողոցում տեղի ունեցավ «Սյունիք» հարթաբանդակի բացման արարողություն: Մարզի հինգ քաղաքային և երկու գյուղական համայնքներն ամբողջացնող հարթաբանդակի հեղինակը Անդրեաս Օհանջանյանն է, քանդակագործը՝ Գագիկ Ալեքսանյանը: Հարթաբանդակին պատկերված խուստուփ լեռը խորհրդանշում է Կա-

պան համայնքը, բարձրաբերձ Կապուտջուղը՝ Զաքարյանը, ժայռերի բարանձավային քաղաքը՝ Գորիսը, հինավուրց աստղագիտության կենտրոն Չորաց բարձրը՝ Սիսիանը, հայկական նուռը և նուաճող մրգաշատ Մեղրին, իսկ ցորենի հասկերը, կահ կարասին, սարահարթերը խորհրդանշում են գյուղական համայնքները՝ Տեղը և Տաթևը: Հյուրերին հաճույք պատճառեցին «Չանգեզուր» ժողովրդական պարային խմբի կատարումները (գեղարվեստական ղեկավար՝ Վահագն Գասպարյան):

Քաղաքի տոնին նվիրված միջոցառումների թվում էր դասական երաժշտության համերգը, որ կայացավ Կապանի արվեստի պետական քոլեջի Վահագն Ստամբուլյանի անվան երգչոցային դահլիճում, ներկայից համար ելույթ ունեցավ Հայաստանի ազգային կամերային նվագախումբը (գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր՝

Վահան Մարտիրոսյան, կոնցերտմայստեր՝ Աստղիկ Վարդանյան): Հիշեցին Ռուբեն Աթուկյանի, Աստուկի Վիվալդիի, Կոմիտասի, Ղևոնդի Շուստակովիչի ստեղծագործությունները: Որպես հավատարմ համերգի՝ հիշեց Աստուր Պիացոլլայի հանրահայտ ստեղծագործությունը՝ «Լիբերտանգոն»:

Երեկոյան կողմ առավել քան մարդաշատ էին Կապանի մշակույթի կենտրոնի տարածքը, Գարեգին Նժդեհի հրապարակը: Կազմակերպվել էր կապանցի շնորհաշատ մարդկանց, անհատ ձեռներեցների և կազմակերպությունների ցուցահանդես-վաճառք, իսկ կրկեսային ծրագիրն անտարբեր չթողեց փոքրիկ կապանցիներին: Համերգային ծրագրով հանդես եկավ «Առիթմիա» բեմը խումբը: Շատրվաններին հարակից հարթակում ուժերն էին չափում բազկամարտիկները, ծանրաբար բարձրացնողները, անցկացվեց պարանի ձգման մրցույթ: Իսկ ամենավերջում ժամանցային ծրագիրն էր՝ Ռաֆայել Երանոսյանի և Լուիզա Ներսիսյանի մասնակցությամբ, իսկ հետո՝ շքահամերգը (գալա համերգը): Կապանցիների հյուրն էր Իվետա Մուկուչյանը: Խաղարկվեց Եգիպտոսում շրջագայելու ուղեգիր:

Տոնը շարունակվեց մինչև կեսգիշեր...
ՎԱՐՈՒՄ ՕՐԲԵՆԱՆ

Խնձորեսկում գործարկվեց հատիկաընդունի գործարանը, իսկ Գորիս քաղաքում ունեցանք ևս մեկ հիմնանորոգված փողոց ու մանկապարտեզ

Օգոստոսի 29-ին Գորիս համայնքի Խնձորեսկ գյուղում գործարկվեց հատիկաընդունի նորաշեն գործարանը, որը կառուցվել է ՀՀ կառավարության, Գորիսի համայնքապետարանի, ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագրի և Հիմնաստանի կառավարության համագործակցության շրջանակում:

Մինչ այդ 50 տնտեսություն (տվյալ ծրագրի շրջանակում) ստացել էր հացահատիկաընդունի սերմացու, տնտեսություններին տրամադրվել էր գյուղտնիկական աշխատանքները կազմակերպելու համար:

Նորագույն սարքավորումներով զինված գործարանը՝ իր տեսակով, միակն է մարզում: Այդտեղ տեսակավորվելու և փայտեթավորվելու է տեղական արտադրանքը:

Գործարանի բացման արարողությանը ելույթ ունեցան Հայ առաքելական եկեղեցու Սյունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ հոգեշնորհ Տեր Մակար վարդապետ Հակոբյանը, ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագրի ներկայացուցիչ Նաննա Սկաուն, Հայաստանում Հիմնաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Յան Յոնգը, Գորիսի համայնքապետի տեղակալ Իրինա Յույանը:

Գործարանի բացման արարողությանը մասնակցում էր Գորիս համայնքի ղեկավար Առուշ Առուշանյանը:

Նույն օրը Գորիս քաղաքում տեղի ունեցավ մի շարք տարածքների բացման արարողություն, որոնց հիմնանորոգումն իրականացվել էր ՀՀ կառավարության և համայնքի համաներդրումային ծրագրով:

Մասնավորապես հիմնանորոգվել է Գորիսի «Ավանգարդ» 5-րդ թաղամասի 2,2 կմ երկարությամբ ճանապարհը՝ համապատասխան ենթակառուցվածքներով (ծրագրի ար-

ժեքը՝ 199 մլն դրամ, որի 55 տոկոսը տրամադրել է ՀՀ կառավարությունը):

ՀՀ կառավարության և «Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի» համագործակցությամբ վերակառուցվել են Գորիս քաղաքի Գետափնյա թաղամասի, ինչպես և Վարդապետ գետի հարակից մայրերը:

Հիմնանորոգվել է նաև Գորիս քաղաքի թիվ 3 մանկապարտեզի շենքը (ծրագրի արժեքը՝ 223 մլն դրամ, որի 80 տոկոսը կառավարության ներդրումն է):

Հայ-իրանական մշակութային խոհանոցային փառատոներ Սյունիքում

ՍԻՍԻԱՆ

Օգոստոսի 10-ին Սիսիանում կայացավ հայ-իրանական մշակութային-խոհանոցային փառատոն: Փառատոնը նախառաջ միտված էր հայ-իրանական մշակութային կապերի ակտիվացմանը: Փառատոնը նպատակ ուներ նորովի արթնացնել հիշողությունը Նավասարդի, ինչպես և Հայկի ու Բելի ճակատամարտի մասին, որ տեղի է ունեցել 4515 տարի առաջ՝ օգոստոսի 11-ին, որն էլ ավարտվեց Հայկի փառահեղ հաղթանակով:

Փառատոնը մեկ ուրիշ նպատակ էլ ուներ՝ ևս մեկ անգամ հանրահռչակել Սյունիքի մարզի և մասնավորապես Սիսիանի տարածաշրջանի զբոսաշրջային հնարավորությունները: Նաև այդ խնդրին էին ծառայեցված հրապարակում և մերձակա փողոցներում տեղադրված 80-ից ավելի տաղավարում ներկայացվող ցուցանմուշները՝ ձեռագործությունից,

կիրառական արվեստից ու կերպարվեստից, նաև գեղարվեստական խեցեգործությունից:

Մասնակիցներն օգոստոսի լույս 11-ի գիշերը՝ ժամը 3:30-ից մինչև 4:00 շորաց քարերում դիտել են Հայկի համաստեղության աստղերի զայուստը: Փառատոնի բացմանը, որ տեղի ունեցավ Սիսակ Նահապետի անունը կրող հրապարակում, ելույթներ ունեցան Թաթուլ Աթուկյանի անվան հայկական ժողովրդական երգի-պարի պետական վաստակավոր անսամբլը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Գրիգոր Ոսկանյան), Հայաստանի վաստակավոր արտիստներ Արսեն Գրիգորյանը (Սրո), Դավիթ Ամալյանը, «Կարին» ավանդական երգի-պարի համույթը՝ Գագիկ Գինոյանի գլխավորությամբ: Ելույթներ են ունեցել նաև Սիսիանի «Գրանդ դանս» պա-

ռային համույթը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Արման Դավթյան), Աղվան Մինասյանի անվան արվեստի և ստեղծագործական կենտրոնի պարային խումբը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Արմինե Սարգսյան), Դարբասի թանգարանի արվեստի դպրոցի պարի խումբը՝ Լուսինե Հովհաննիսյանի ղեկավարությամբ, Համո Սահյանի անվան բաղա-բային մշակույթի կենտրոնի ժողգործիքների համույթը՝ Հարություն Գրիգորյանի գլխավոր-

րությամբ:

Հարյուրավոր սիսիանցիներ, ինչպես և հյուրեր ու զբոսաշրջիկներ ժամեր շարունակ ունկնդրում էին գեղարվեստական այդ համույթների ելույթները, որից հետո էլ տեղափոխվեցին շորաց քարեր: Իսկ Սիսիանի համայնքապետարանը՝ Արմեն Հակոբջանյանի գլխավորությամբ, ամեն ինչ արել էր փառատոնը պատշաճ մակարդակով անցկացնելու համար:

Նշվեց Քաջարան քաղաքի հիմնադրման 65-րդ տարեդարձը

Այս տարի հոբելյանական էր Հանգեզուրի պղնձամուլիբդենային կոմբինատի և Նույնքան հոբելյանական Քաջարան համայնքի համար: Լրացել է քաղաքի 65-րդ տարեդարձը: Քաղաքի տոնին նվիրված միջոցառումների շարքը սկսվեց կենտրոնական հրապարակից՝ հյուրերի դիմավորումով, ովքեր եկել էին արտերկրից, մայրաքաղաքից և մարզի տարբեր համայնքներից:

Նախառաջ հյուրերը և հանդիսության մասնակիցները հարգանքի տուրք մատուցեցին Արցախյան պատերազմում զոհվածների հիշատակին՝ այցելելով հուշահամալիր:

Հաջորդ հանգրվանը Քաջարան խոշորացված համայնքի Լեռնածոր գյուղն էր, որտեղ տեղի ունեցավ բնակավայրի կենտրոնական պուրակի հանդիսավոր բացումը:

Օրեցօր բարեկարգվում է բաղաբն, մարդկանց համար ստեղծվում են ապրելու, հանգստանալու բարեհարմար պայմաններ: Խաղահրապարակների հանդիսավոր բացում տեղի ունեցավ Շիրվանզադեի և Բակունցի փողոցներում:

Օրվա գլխավոր իրադարձությունը Քաջարանի մշակույթի պալատում էր, որտեղ փողային նվագախումբը տոնական մեղեդիներ էր հնչեցնում: Պալատի համերգասրահում հանդիսավոր նիստը սկսվեց Սյունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ տեր Մակար վարդապետ Հակոբյանի բարեմաղթանքի խոսքով ու արդթքով:

Քաջարանի տարեդարձի առթիվ բարեմաղթանքի խոսքեր հնչեցրին Ազգային ժողովի տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Բաբկեն Թունյանը, ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարար Գևորգ Սահակյանը, Հանգեզուրի պղնձամուլիբդենային կոմբինատի գլխավոր տնօրեն Ռոման Խուրդիյը, Քաջարանի համայնքապետ Մանվել Փարամազյանը և ուրիշներ: Այնուհետև եղան պարզապարտներ: Ռոման Խուրդիյին շնորհվեց «Քաջարանի պատվավոր քաղաքացի» կոչում: Տարբեր բնագավառներ ներկայացնող քաջարանցիներ արժանացան շնորհակալագրերի, հուշանվերների և դրամական պարգևների:

Պալատի ճեմարահում հյուրասիրություն էր կազմակերպվել, մարդիկ մի գավաթ խմիչքով շնորհավորում էին միմյանց, մտքեր փոխանակում:

Այնուհետև քաջարանցիները Լեռնածոր գյուղում դիտեցին «Ցանկապատ» ներկայացումը (Ստեփան Չոբանի համանուն պատմվածքի մոտիվներով, պրոդյուսեր՝ Հայկ

Խանգադյան, բեմադրությունը և սցենարը՝ Տիգրան Գյուլումյանի):

Քաջարանի հոբելյանական տարեդարձին նվիրված հյուրասիրություն էր կազմակերպ-

վել քաղաքի կենտրոնական հատվածում, այնուհետև շքահամերգ էր (զալա համերգ) և տոնական հրավառություն:

ՎԱՀՐԱՄ ՕՐԲԵԼՅԱՆ

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության և Հանրային առաջին հեռուստաընկերության նախաձեռնությամբ 2023 թվականի օգոստոսի 26-ին Սիսիանի Սիսակ Նահապետի անվան հրապարակում կայացավ Ֆեստիվալը, որի շրջանակում օրվա առաջին կեսին ելույթ ունեցան Սյունիքի մարզի կատարողներն ու խմբերը, ինչպես նաև «Թմբաթա» նվագախումբը և The Boing Orchestra-ն:

Այնուհետև մեկնարկեց մեծ համերգը՝ Գրիշա Աղախանյանի «Top 10 of Rabiz» ծրագրով և Գարիկի ու Սոնայի հիթային կատարումներով:

Միջոցառման շրջանակում տեղադրվել էին տաղավարներ, որտեղ ինչպես տեղացի, այնպես էլ հանրապետության տարբեր համայնքներից ժամանած քաղաքացիները ներկայացրին իրենց արտադրանքը:

“

ԿԱՊԱՆ

Կապանի մշակույթի կենտրոնի առջևի հրապարակում օգոստոսի 26-ի առավոտվանից տաղավարներ էին տեղադրվում, այլ պատրաստություններ տեսնում: Երեկոյան արդեն ամեն ինչ պատրաստ էր անցկացնելու հայ-իրանական խոհանոցային-մշակութային փառատոնը, որին բարձրաստիճան հյուրեր էին մասնակցում հարևան հանրապետությունից՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետության մեջլիսի պատգամավորներ Յուսեյն Հաթամին, Մուսամե Փաշային, Արա Շահվերդյանը: Միջոցառմանը ներկա էին Կապանի համայնքապետ Գևորգ Փարսյանը, Կապանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության գլխավոր հյուպատոս Մորթեզա Աբեդին Վարամին, հյուպատոսարանի աշխատակիցներ, հյուրեր մարզի այլ քաղաքներից, հայրուրավոր կապանցիներ:

Մինչև միջոցառման սկսվելը գլխավոր հյուպատոսը անակնկալ էր պատրաստել՝ Կապանի համայնքի ղեկավարի դիմանկարով գորգ, որը Գևորգ Փարսյանին հանձնեց Իրանի մեջլիսի պատգամավոր Արա Շահվերդյանը, որից հետո հանդես եկան Կապանի մշակույթի կենտրոնի և Իրանից ժամանած բարձրակարգ երաժշտական խմբերն ու անհատ կատարողները: Տոնական մթնոլորտն ապահովում էին իրանական ազգային նվագարաններից հնչող երաժշտությունը ու երգը, ծիսական պարային կատարումները:

Իսկ ամենավերջում միասնական շուրջպար էր տեղացիների հետ: Միջոցառման ընթացքում փառատոնի մասնակիցները հնարավորություն ունեցան օգտվել տաղավարներում ցուցադրվող ճաշատեսակներից, քաղցրավենիքներից և հյուպերից, ծանոթանալ այդ ճաշատեսակների պատրաստման հմտություններին:

Երաժշտական կատարումների արանքում ճեպագրույց ունեցանք Իրանի մեջլիսի

հայազգի պատգամավոր Արա Շահվերդյանի հետ, ով մասնավորապես ասաց. «Հայաստանն Իրանի 15 սահմանակից երկրներից մեկն է, որ ԵԱՏՄ միության անդամ է: Իրանը փորձում է Հայաստանի միջոցով մուտք գործել այդ մեծ առևտրատնտեսական շուկա: Փորձը ցույց է տալիս, որ Հայաստանի և Իրանի փոխհարաբերությունները վերջին երեք տարում ավելի են սերտացել: Իսկ այսօրվա միջոցառման կայացումը մեծապես պայմա-

նավորված է Կապանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության գլխավոր հյուպատոսության գտնվելով»: Մինչև փառատոնը սկսվելը Կապանի համայնքի ղեկավար Գևորգ Փարսյանն ընդունել է իրանցի պատգամավորներին և Կապանում ԻԻՀ գլխավոր հյուպատոսին, բնարկվել են երկու ժողովուրդների երկկողմ հարաբերությունների էլ ավելի բարելավմանն առնչվող հարցեր:

ՎԱՅՐԱՍ ՕՐԲԵԼՅԱՆ

Անվանի պատմաբանի և իր գերդաստանի «անդրանիկապատումը»...

Հայաստանի ամենաճանաչված ու հեղինակավոր պատմաբաններից է պատմագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր, ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի ղեկան և հայոց պատմության ամբիոնի վարիչ Էդիկ Գարեգինի Մինասյանը:

Հայրենակներ հայրորդին արմատներով արևմտահայ է, ծնվել է սասունցի մոր՝ Լուսին Սիմոնի Հարությունյանի և խնուսցի հոր՝ Գարեգին Պողոսի Մինասյանի տոհմիկ ավանդապահ ու հայրենապաշտ ընտանիքում: Հիններ թուրք-թեյնամին, չլիներ հայոց ցեղասպանությունը, Մինասյանների տոհմն ու գերդաստանը հավերժ կմնար իր հայրենի բնաշխարհում՝ միշտ հավատարմորեն նվիրված լինելով հարազատ երկրին ու հազարամյա հայրենական սրբություններին: Սակայն թուրքական յաթաղանն արեց իր սև գործը: Մեծ եղեռնի ճիգներում ողջակիզվեցին միլիոնավոր հայեր: Մինասյանների գերդաստանը ևս թանկ կորուստներ ունեցավ: Ողջ մնացածներն անցան Արաբիից այս կողմ և Նոր տունուտեղ հյուսեցին Արագածի լանջերին, որն իր կլիմայով և մակերևույթով նմանվում էր Սասնո լեռներին: Արևմտահայաստանը մնաց հեռվում՝ օտարության և գերության մեջ, սակայն հիշողությունը հայրենի երկրի վերաբերյալ մնաց կենդանի ու կենսունակ: Ո՛չ թուրքական յաթաղանը, ո՛չ ստալինյան համակենտրոնացման ճամբարներն ի՛ գորու չեղան ոչնչացնելու մեր ժողովրդի պատմական հիշողությունը: Այդ ամբարված հիշողության ծալքերից վերընծյուղվեց և վեր հանեց բոլոր ժամանակների մեծանուն հայի՝ Չորավար Անդրանիկի կերպարը, ով պատմության լուսանցքից անգամ դուրս էր թողել ռուս-թուրքական դավադիր գործարքը: Անդրանիկի կերպարը մաքրվեց մեր թշնամիների կողմից շղարշված կեղտ ու մրուրից և վերադարձվեց մայր-ժողովրդին: Այդ պատմական առաքելությունն իր ուսերին առավ նաև մեր ժամանակների ճանաչված պատմաբանը՝ բազում հոգվածների և ուսումնասիրությունների հեղինակ Էդիկ Մինասյանը: Նրա անդրանիկապաշտությունը գալիս էր տասնամյակների խորքից և ուներ պատմական խոր արմատներ:

Մինասյան Էդիկի պապը՝ Պողոս Մինասյանը՝ Նույն ինքը՝ Կալե անունով աշուճասիրտ ֆիդային, սուլթան Համիդի բռնապետ

տական ռեժիմի դեմ գեղեք բարձրացողների մեջ էր: Նա Սասունի լեռներում մարտնչել է թուրք-թեյնամու դեմ ազգային փառաբանված հերոս Անդրանիկի գլխավորությամբ: Պատմական փաստ է, որ Կալեն Անդրանիկ զորավարի զինվորն է եղել և խորապես նվիրվել է թե՛ իր առասպելական անուն ունեցող զորավարին, թե՛ իր հայրենի բնօրրանի ազատագրության գործին: Հետագա ողջ կյանքի ընթացքում Կալեն՝ Մինասյանների տոհմի նահապետ Պողոսը, սրբությամբ պահպանեց իր բարոյական հավատարմությունն ու ապրեց Անդրանիկի զինվորը լինելու անբժի ու անխառն հայատնությամբ:

Իսկ մեծանուն Չորավարն իր սխրալից կյանքով վաղուց պատվի, խիզախության ու հերոսականության չափանիշ էր դարձել, և Անդրանիկի զինվոր՝ Նշանակում էր լինել ազատության ու արդարության զինվոր ընդհանրական ու համամարդկային առումով: Անդրանիկի թողած ազգային մեծ խիզախումի և երգի ժողովրդի ժառանգորդների ու հետնորդների հիշողության ու պատվի դասն ու պատգամը շարունակվում է մինչ այսօր և շարունակվելու է ընդմիշտ: Հայրենակներ այս դասը շարունակում է արիասիրտ ֆիդայի Կալեն պապի ժառանգորդ թոռը՝ ականավոր պատմաբան ու հայրենակներ մտավորական Էդիկ Մինասյանը: Շարունակում է ոչ մենակ ու միայնակ, այլ եղբայրներով ու բույրերով:

Անդրանիկապաշտությունը Մինասյանների գերդաստանում բարոյական գերագույն սկզբունքն էր հենց խորհրդային ժամանակներից սկսած: Խորհրդային ոչ մի ղեկավարի օրոք ազգայինը հալածված չի եղել Նրանց ընտանեկան հարկի ներքո և մերձավորների միջավայրում: Կոմունիստական ինտերնացիոնալ գաղափարախոսությունը լոկ արտաբուստ էր շղարշված, իրականում Նրանք՝ Մինասյան տոհմի մեծն ու փոքրն ապրում ու շնչում էին ազգային մատուցներով ու հիշատակներով, անմահ երգի մասին հուշերով ու պատմություններով, ազգային էպոսով, ավանդական երգ ու պարով: Եվ հիշողությունների կենտրոնում ու առանցքում Չորավար Անդրանիկն էր՝ իր առասպելական կերպարով, անթիվ-անհամար պատմություններով, պատմության և առասպելի կողմ-կողմի՝ զուգահեռներով: Ահա այսպիսի միջավայրում է դաստիարակվել, հասակ առել ապագա վաստակաշատ պատմաբան

Անդրանիկապաշտությունը Մինասյանների գերդաստանում բարոյական գերագույն սկզբունքն էր հենց խորհրդային ժամանակներից սկսած: Խորհրդային ոչ մի ղեկավարի օրոք ազգայինը հալածված չի եղել Նրանց ընտանեկան հարկի ներքո և մերձավորների միջավայրում:

”

Էդ. Մինասյանը, ով հասունության տարիքից արդեն նվիրվել է Չորավարի կյանքի և գործի բնությանն ու իմաստավորմանը, մատաղ սերնդին Անդրանիկի թողած դասերով և պատգամներով դաստիարակմանը: Չորավարի ծննդյան և հիշատակի օրերին Էդ. Մինասյանը մերձավորներով, հարազատներով և զինակիցներով, որպես կանոն և օրինաչափություն, այցելում է Եռաբլուր և ծաղիկներ խոնարհում մեծ հայի շիրիմին: Ապա ոգեշունչ խոսք ասում՝ ուղղված պատանի ու երիտասարդ սերնդին:

Վերոնշյալ առիթներով Էդ. Մինասյանի հոգվածներն ու ակնարկները տպագրվել են «Հայաստանի Հանրապետություն», «Երևանի համալսարան», «Երկիր Ավետյաց», «Ազգ», «Առավոտ» և այլ պարբերականներում: 2015 թ., երբ լրացավ Չորավարի ծննդյան 150-ամյակը, պատմագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Էդ. Մինասյանը կազմակերպված գիտաժողովներում հանդես եկավ բովանդակալից գեկուցումներով, որոնցում նորովի բնութայան և իմաստավորման ենթարկեց հայ մեծ

զորավարի կյանքի ու գործունեության մի շարք դրվագներ: Հորելյանական այդ օրերին նա ծավալուն բանախոսություններով հանդես է եկել մայրաքաղաքում ու մարզային մշակութային կենտրոններում:

Էդ. Մինասյանի սույն հրապարակումներն ու ուսումնասիրությունները դեռևս չեն ամփոփվել առանձին մի ժողովածուի շրջանակներում և դեռևս չեն դարձել հայ ընթերցողի սեփականությունը: Բայց դա միայն ժամանակի հարց է...

Ինչպես մեր եպոսն է դարձր շարունակ բանավոր փոխանցվել սերնդից-սերունդ, այնպես էլ հայոց անդրանիկապատումը դեռևս բավարար չափով ամփոփված չէ գրավոր ժողովածուներում: Սակայն այն երբեք չի նսեմացնում փաստն ու գիտակցումը, որ Անդրանիկ զորավարի կյանքի, գործի և անվան հանդեպ եղել է իսկական սեր ու պաշտամունք, եղել է սրբազան ու սրբացված վերաբերմունք:

Վկա՝ Խոսեֆ և Սասունի ժառանգորդ Մինասյանների բացառիկ զմայլանքն ու պաշտամունքը Նրա սրբազանագույն անվան ու հիշատակի հանդեպ:

- Էրգիր կերթամ...

Այսպես է մեզ պատգամել Սասնա տան շառավիղ Մուշեղ Գալշյանը: Այս պատգամին հավատարիմ են Մինասյան տոհմի մեծերն ու փոքրերը, Նրանց բոլոր երկրակիցները, ովքեր համոզված են, որ մի օր, օրերից մի օր բացվելու են Էրգիր դռները, և հենց Սասունում ու Մուշում ոգեկոչելու են անմահանուն Չորավարի ծննդյան ու հիշատակի օրերը...

Փառք ու պատիվ Չորավարի անվանը, և խորին երախտագիտություն Նրանց, ովքեր ամեն օր իրենց հոգում խնկարկում են Նրա սրբալույս հիշատակը:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԹԵԿՆԱԾՈՒ, ՀՀ ԳԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ
ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԱՎԱԳ ԳԻՏԱԶԽԱՏՈՂ,
ԳՐՈՂ-ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՆՈՍ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Սյունիքի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի դասվարի (18 դասաժամ), քիմիայի (11 դասաժամ), կենսաբանության (12 դասաժամ), ԹԳՀԳ /ինֆորմատիկայի/ (9 դասաժամ), երաժշտության (8 դասաժամ) ուսուցչի թափուր տեղի համար: Մրցույթն անցկացվում է երկու փուլով՝ թեստավորման եւ հարցազրույցի: Թեստավորման փուլն անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՄՄԼ մշակած հարցաշարի: Հարցազրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը եւ յուրաքանչյուր մասնակցի հետ հարցազրույցն անցկացնում առանձին:

Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3x4 չափսի,
- բարձրագույն կրթությունը հավաստող փաստաթուղթ (դիպլոմ),
- անձը հաստատող փաստաթուղթ,
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրքույկի պատճենը (առկայության դեպքում),
- ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),
- այլ պետությունների բաղաբացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող

փաստաթուղթ,

- ՀՀ արական սեռի բաղաբացիները՝ նաեւ զինվորական գրքույկ,
- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթղթեր (առկայության դեպքում),
- որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում՝ հավաստող փաստաթուղթ:

Տնօրենի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթղթերի բնօրինակները համեմատում է պատճենների հետ եւ բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչեւ փաստաթղթերի ընդունման ժամկետի ավարտը վերացնել եւ համալրել դրանք: Փաստաթղթերն ընդունվում են օգոստոսի 24-ից մինչեւ սեպտեմբերի 6-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 8-ին՝ ժամը 12:00-ին /դասվար, քիմիա, ինֆորմատիկա առարկաներ / և ժամը 13:00-ին / կենսաբանություն, երաժշտություն առարկաներ/ ՀՀ Սյունիքի մարզի Սյունիքի միջնակարգ դպրոցում, հասցեն՝ գ. Սյունիք, Վերին թաղ 19: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094)06-48-13, 0285-2-04-44 հեռախոսահամարներով: 23.08.2023թ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Արծվանիկի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի դասվարի (18 դասաժամ), մաթեմատիկա (11 դասաժամ), կենսաբանության (12 դասաժամ), ԹԳՀԳ /ինֆորմատիկայի/ (9 դասաժամ), երաժշտության (6 դասաժամ), ֆիզիկա (13 դասաժամ), տեխնոլոգիա (3 դասաժամ), կերպարվեստ (2 դասաժամ) ուսուցչի թափուր տեղի համար: Մրցույթն անցկացվում է երկու փուլով՝ թեստավորման և հարցազրույցի: Թեստավորման փուլն անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՄՄԼ մշակած հարցաշարի: Հարցազրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակցի հետ հարցազրույցն անցկացնում առանձին: Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3x4 չափսի,
- բարձրագույն կրթությունը հավաստող փաստաթուղթ (դիպլոմ),
- անձը հաստատող փաստաթուղթ,
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից և աշխատանքային գրքույկի պատճենը (առկայության դեպքում),
- ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),
- այլ պետությունների բաղաբացիները՝

ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուղթ,

- ՀՀ արական սեռի բաղաբացիները՝ նաև զինվորական գրքույկ,
 - հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթղթեր (առկայության դեպքում),
 - որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում՝ հավաստող փաստաթուղթ:
- Տնօրենի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթղթերի բնօրինակները համեմատում է պատճենների հետ և բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչեւ փաստաթղթերի ընդունման ժամկետի ավարտը վերացնել և համալրել դրանք: Փաստաթղթերն ընդունվում են սեպտեմբերի 05-ից մինչև սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի և այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 14:00-ին /դասվար, ֆիզիկա, ինֆորմատիկա առարկաներ/ և ժամը 15:00-ին / մաթեմատիկա, տեխնոլոգիա, կերպարվեստ, երաժշտություն առարկաներ/ ՀՀ Սյունիքի մարզի Արծվանիկի միջնակարգ դպրոցում, հասցեն՝ գ. Արծվանիկ, փողոց 1, շենք 21: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 76-67-47, հեռախոսահամարով:

ԿՈՐԵԼ Է

Սիսիանի պետական հումանիտար բոլեջի 1999 թ. շրջանավարտ՝ «Դասավանդում տարրական դասարաններում» մասնագիտությամբ, Կարինե Ռաֆայելի Օհանջանյանի դիպլոմը՝ K №044548, գրանցման համար՝ №470: Համարել անվավեր:

ԿՈՐԵԼ Է

Բենիկ Վոլոյայի Հափուդունցին պատկանող՝ 1985 թ.արտադրության ԷՕ-մակնիշի էքսկավատորի պետհամարանիշը՝ 89-17 ՏԼ: Համարել անվավեր:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Կապանի պետական բժշկական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ը հայտարարում է մրցույթ ներքոգրյալ աշխատողի թափուր տեղերի համար.

1. Հինվորական ղեկավար
2. «Նկարչության հմտություններ» մոդուլը դասավանդող դասախոս- 50 ժամ:

Թափուր տեղի մրցույթին կարող են մասնակցել այն անձինք, ովքեր համապատասխանում են.

- Հինվորական ղեկավարի դեպում՝ մրցույթին մասնակցելու համար կարող են դիմել պահեստազորի սպաների բարձրագույն ուսումնական կրթությամբ կամ բարձրագույն կրթությամբ և համապատասխան վերապատրաստում ունեցող անձիք:
- Մասնագիտական առարկաների/մոդուլների դեպքում՝ տվյալ մասնագիտության պետական կրթական չափորոշչով սահմանված պահանջներին:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը պատասխանատու աշխատակցին է ներկայացնում ներքոնշյալ փաստաթղթերը.

- դիմում,
 - կրթության մասին հավաստող փաստաթուղթ (դիպլոմ) (բնօրինակը և պատճենը),
 - անձնագիր (բնօրինակը և պատճենը),
 - աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք (առկայության դեպքում),
 - ինքնակենսագրություն,
 - մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
 - արական սեռի բաղաբացիները ներկայացնում են նաև զինվորական գրքույկ (բնօրինակը և պատճենը):
- Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտիյիքներին և աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերը, հավաստագրերը (դրանց առկայության դեպքում): Փաստաթղթերը ընդունվում են քոլեջի մասնաշենքում, ս.թ սեպտեմբերի 14-ից մինչև սեպտեմբերի 28-ը ներառյալ, ամեն օր, ժամը 1000-ից մինչև 1600, բացի շաբաթ, կիրակի և ոչ աշխատանքային օրերին: Մրցույթը տեղի կունենա 2023 թվականի հոկտեմբերի 3-ին ժամը 1400-ին քոլեջում: Հասցեն՝ ք. Կապան, Շահումյան 37ա, հեռախոս՝ 0285-5-25-70, 093-777-663:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հայոց պատմության ուսուցչի (4 ժամ), զինղեկի (5 ժամ), թափուր տեղերի համար:

Մրցույթն անցկացվում է երկու փուլով՝ թեստավորման և հարցազրույցի: Թեստավորման փուլն անցկացվում է ըստ ՀՀ ԿԳՄՄԼ մշակած հարցաշարի: Հարցազրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակցի հետ հարցազրույցն անցկացնում առանձին: Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- Դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3X4 չափի,
- Բարձրագույն կրթությունը հավաստող փաստաթուղթ/դիպլոմ
- Անձը հաստատող փաստաթուղթ,
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից և աշխատանքային գրքույկի պատճենը (առկայության դեպքում),
- Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),
- Այլ պետությունների բաղաբացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուղթ,
- ՀՀ արական սեռի բաղաբացիները՝ նաև զինվորական գրքույկ,
- Հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթղթեր (առկայության դեպքում),
- Որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում՝ հավաստող փաստաթուղթ: Տնօրենի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթղթերի բնօրինակները համեմատում է պատճենների հետ և բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչև փաստաթղթերի ընդունման ավարտը վերցնել և համալրել դրանք: Փաստաթղթերն ընդունվում են 2023թ. սեպտեմբերի 14-ից մինչև սեպտեմբերի 27-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 14:00-ը բացի շաբաթ, կիրակի և ոչ աշխատանքային օրերից: Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 29-ին, ժամը 10:00-ին, ՀՀ Սյունիքի մարզի Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոցում, հասցեն՝ ք. Կապան Մ. Հարությունյան փ. 5-Ա: Տեղեկությունների համար զանգահարել 077782955 կամ 028553783:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ֆիզիկայի (8 ժամ), կենսաբանության (8 ժամ), բնադիտության (4 ժամ), բնության (4 ժամ), մաթեմատիկայի (5 ժամ), ուսուցիչների թափուր տեղերի համար:

Մրցույթն անցկացվում է երկու փուլով՝ թեստավորման և հարցազրույցի: Թեստավորման փուլն անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՄՄԼ մշակած հարցաշարի: Հարցազրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակցի հետ հարցազրույցն անցկացնում առանձին: Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- Դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3X4 չափի,
- բարձրագույն կրթությունը հավաստող փաստաթուղթ/դիպլոմ
- անձը հաստատող փաստաթուղթ,
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից և աշխատանքային գրքույկի պատճենը (առկայության

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի աշխարհագրության (18 ժամ), ֆիզիկայի (18 ժամ), կենսաբանության (8 ժամ) ուսուցիչների թափուր տեղերի համար:

Մրցույթն անցկացվում է երկու փուլով՝ թեստավորման և հարցազրույցի: Թեստավորման փուլն անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՄՄԼ մշակած հարցաշարի: Հարցազրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակցի հետ հարցազրույցն անցկացնում առանձին: Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- Դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3X4 չափսի,
- Բարձրագույն կրթությունը հավաստող փաստաթուղթ/դիպլոմ
- Անձը հաստատող փաստաթուղթ,
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից և աշխատանքային գրքույկի պատճենը (առկայության դեպքում),
- Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),

- Այլ պետությունների բաղաբացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուղթ,
- ՀՀ արական սեռի բաղաբացիները՝ նաև զինվորական գրքույկ,
- Հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթղթեր(առկայության դեպքում),
- Որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում՝ հավաստող փաստաթուղթ: Տնօրենի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթղթերի բնօրինակները համեմատում է պատճենների հետ և բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչև փաստաթղթերի ընդունման ավարտը վերցնել և համալրել դրանք: Փաստաթղթերն ընդունվում են 2023թ օգոստոսի 22-ից մինչև սեպտեմբերի 4-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 14:00-ը բացի շաբաթ, կիրակի և ոչ աշխատանքային օրերից: Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 8-ին, ժամը 10:00-ին, ՀՀ Սյունիքի մարզի Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոցում. հասցեն՝ ք. Կապան Մ. Հարությունյան փ. 5-Ա: Տեղեկությունների համար զանգահարել 077782955 կամ 028553783: 21.08.2023 / syuniacyerkir.am

Սյունյաց երկիր

ՀԻՆԱՐԻՐ ԵՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՎ «ՍՅՈՒՆՅԱՑ ԱՇԽԱՐՀ» ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹՅԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ: ՏՊԱԳՐՎՈՐԷ Է 2003թ. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՑ:

Գլխավոր խմբագիր՝ **ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ**

- ☎ 3301, Սյունիքի մարզ, ք. Կապան, Շահումյան 20/32:
- ☎ (+374 91) 45 90 47 (+374 77) 45 90 47
- ✉ syuniacyerkir@mail.ru
- 🌐 www.syuniacyerkir.am

Թղթակցությունները չեն գրախոսվում և հեղինակներին չեն վերադարձվում: Խմբագրության և հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել: Երկրները ներկայացնել մեքենագիր վիճակում: «ԳՐՎԱԶԴ - ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ» բաժնում

տպագրվող նյութերի համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում: Հղումը «Սյունյաց երկրին» պարտադիր է: Թ՝ Նշանի տակ տպագրվում են գովազդային նյութեր: Գրանցման վկայականը՝ 01Մ 000231:

Թերթը տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում: Հասցեն՝ ք. Երևան, Արշակունյաց 2: Ծավալը՝ 2 տպագրական մամուլ: Տպագրական՝ 1040, գինը՝ 100 դրամ: Ստորագրված է տպագրության 14.09.2023թ.: